

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De porticu. ca. xij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Regum tertii

cubitorum, videt falsum esse quia tanta erat latitudo templi, ergo ab oriente non erat murus? Sed in regum est determinatio ubi dicitur: Ostium duplex erat et se invicem tenens aperiebatur. Erat quippe latitudo muri decem cubitorum, alitrinsecus: et apertura in qua erant fores similititer decem et ita in muro orientali alitrinsecus supererat quinque cubiti. In apertura vero erant quattuor fores: due extrinsecus et due intrinsecus: quarum unaqueque habebat latitudinem quinque cubitorum. Et erant sic artificiose compositae ut clausae quasi continuu parietem facerent intus et extra. Aperte sibi in medio spissitudinis muri obuiabatur: et totam eius latitudinem tangebant. Et sic artificiose sibi adhibebatur: ut quando clauderent exteriores: clauderent et simul interiores. Nullum enim in templo noscitur remanebat qui clauderet eas intus. Cum aperiebantur exteriores: aperiebant etiam simul interiores. propterea dictum est: Ostium duplex erat et se invicem tenens aperiebatur. Porro in pariete oraculi fecit duo ostia de lignis oliuarum: et postes angulorum quinque ut in quinto angulo medio cardines affixi staret circa quos ostia la mouebantur et erant in ostio anaglyphis cherubin et palme. Quidam tamen dicunt postes angulorum quinque subaudivi cubitorum erant. In oraculo autem erat arca et propitiatorium et cherubin quae fecerat moyses in deserto.

Nota duplicem esse opinionem de ostiis illis. Dicit enim quidam in utraque parte introitus: qui erat decem cubitorum: ostium unum fuisse: quorum utrumque habebat sibi continuum ostium: ut videtur in fenestris quibusdam: et tamen ipsum quod annexum sibi erat quinque cubitorum: et ita ex utraque parte erant quasi valvae: quarum utraque decem cubitos habebat: ut eis apertis alitrinsecus cooperiret latitudinem: vel post spissitudinem muri. Et quasi continuus paries muri apparebat. Quando vero clauderantur: replicabant illa duo alitrinsecus annexa. Alia opinio est ut alitrinsecus in angulis ipsius muri fuerint duo ostia ita quod quilibet quattuor angulorum suum haberet ostium unumquodque hoc cubitum: et dum clauderantur duo exteriores: arte quadam clauderent interiores. Utriusque istorum potest applicari littera Plinius tamen sequenti.

De duobus cherubin, Ca. XI.

Ecce autem salo

f mon duos cherubin de lignis oliuarum decem cubitorum altitudinis: stantes super pavementum in lateribus arce et habentes pedes obliquatos: quasi ad ambulandum elenatos opertos auro purissimo: habentes alas aureas: singulas quinque cubitorum: quarum due extendebantur super arcem: et obuiam sibi venientes tangebantur super eam: tegentes sanctuarium infra se positum. Alas autem duas extendebant alitrinsecus ad parietes: ita ut ala unius tangeret parietem et ala alterius parietem alterius. Porro extra parietem in sancta posuit mensam ad aquilonem, et candelabrum ad austrum. Inter quae medium erat altare aureum quod fecerat moyses in deserto. Sed praeter illud candelabrum posuit aliam candelabra aurea eiusdem schematis: sed maioris quantitatatis, videlicet hinc et inde. Similiter cum mensam fecerat moyses: posuit alias decem mensas eiusdem schematis: sed maioris quantitatatis, quoniam hinc et quinque inde. Inter haec autem posuit altare tymiamatis: et vestiuit illud cedro quod etiam dicitur altare oraculi. id est coram oraculo. Per hoc intelligitur fuisse aliud altare quod edificauit moyses. Illud enim erat de lignis sanctum circumiectum ex omni parte auro. Illud autem vestitum erat cedro. Proinde intelligitur hoc altare fuisse de lapidibus quos ferrus non tetigit, et erat opertum per circuitum tabulis cedrinis. Sed et ille opte erant ex omni parte laminis aureis: cuius quantitate non meminit me legisse. Illud vero modicum altare quod fecerat moyses in deserto forte repositum erat in sancta sanctorum non ad usum quotidiano tymiamatis. sed ad aliquos usus singulares: quoniam semel in anno ingrediebatur sacerdos cum sanguine. Hoc autem inde potest perpendi: quia dicit apostolus: in sancta sanctorum fuisse aureum thuribulum: et hic erat ornatus templi in introitu.

De porticu

Ca. XII

De facie vero templi

plum erat porticus quae in euangelio dicitur vestibulum templi, habens columnas ereas in longitudine sui dispositas. In medio quarum erant due mirabiles ceteris posite ante fores templi, habentes in medio sui spatium decem cubitorum secundum latitudinem.

Historia libri

porte templi Quaru; talis erat compositio.
 Stilus vel stipes colūne, xvij, habebat cu-
 bitos altitudinis nō
 plane s; vallcular? xxxv, cubitoꝝ altitu-
 habēs i circuitu ca- dinis vt legis i para-
 nales canationes q̄t lipomenon
 tuoz digitoꝝ ⁊ erat
 fusilis ⁊ linea duodeci cubitoꝝ ambiebat il-
 lum. Siquis vellet rotunditatem tangere
 Vel forte in medio colūne: linea fusili ope
 circūducta erat, Epistillū ꝑo colūne super
 qđ locandū erat capitellū: latiꝑ erat stipite ⁊
 rotundū opere reticulato celatus Capite llū
 aut superpositū epistillio fusile erat, et qnq;
 cubitoꝝ altitudinis et in sup̄ma parte erat
 liliatus, Latera vero ipsius ex omni parte in
 modū retis et catenaru; erant ꝑexta adeo
 artificiose vt retia ⁊ catene magis videren-
 tur apposita q̄ insculpta: vel quia solida nō
 erant perforata vndiq; fusa sunt: vt cōnectio-
 nes retis formā exprimerent, Septena ver-
 sum retacula erant in capitelloyno, id ē se-
 prem ordines habētes eandē celaturā: totū
 circuitū capitelli ꝑ girū occupantes: vt ab i-
 ferioꝝ parte capitelli vsq; ad sup̄emā erāt
 isti septē ordines dispositi ascendēdo, Sup̄
 capitellū ꝑo erat quasi funiculꝑ sup̄ quē ꝑo-
 siti erat reticulū tegens eius summitatē, et
 descēdēs aliquātulū circa latera capitelli in
 circuitū, In cuiꝑ extremitate dependebant i
 duob; orāinib; cc, malogranata, In epistil-
 lio quoq; colūne sup̄ qđ sedebat capitellū
 dependebāt malogranata Legitur em̄ q; ca-
 pitella erant sup̄ summitatē malogranatoꝝ
 Eiusdē compositionis erat colūna altera,
 De compositione ꝑo basiū non legi, De due
 colūne ꝑꝑrijs nominib; vocabāt, Tum ꝑ
 pter sui magnificentiā, tum ꝑꝑter futuroꝝ
 multam ꝑfiguratiōē, Dexterā dicebat Jā-
 chīm, id est firmitas Josephꝑ vocat eā thā-
 lamū iachīm, Sinistra dicta ē booz vel boz
 qđ sonat robur vel in robore, De reliq; co-
 lūnis vestibuli et modicis agit historia di-
 cens, Capitella autē que erant sup̄ capita co-
 lūnaz: quasi opere liliꝑ fabricata erāt i portu
 cu quattuor cubitoꝝ, et rursus alia capitel-
 la in summitate colūnarū desup̄ iuxta mē-
 suram colūne cōtra retacula Porro de cō-
 positione colūnarū tacet, Capitella vero ea-
 rum minora dicit vno cubito ꝑꝑrioz capis-
 tellis, De schemate eoz tm̄ dicit q; erāt lilia

ta et habebāt retacula superposita, Qđ autē
 sequit̄ malozū granatoꝝ, cc, ordines erant in
 circuitu capitelli: secūdi ambigū est vtrū h
 dictū sit de capitellis minorib; an recapitu-
 lando dictū sit de capitellis ꝑꝑrioz, Has
 colūnas fudit hyram tyrius plenꝑ sapientia
 ad faciendū omne opus ex ere: filius mulie-
 r̄ v̄s due d̄ tribu neptalim patre ꝑo tyrio S;
 ⁊ omnia vtensilia templi erea ⁊ q̄cquid i eo
 de ere factū est: fudit hyram i capestr̄ regio
 ne iordanis in terra argillosa: et inter sobor
 ⁊ sarchan Nec te moueat q; aliquādo de ere
 aliqū de auricalcho dicunt facta: quia idē ē
 cuiꝑ splendor ⁊ pulcritudo similis erat auro
 vt dicit iosephus In hoc vestibulū ascende-
 bat ab atrio sacerdotum, xij, gradib; ꝑm iose-
 phū Quidā tm̄ dicūt, vij, ꝑm v̄sionē ezechie-
 lis, dicunt em̄ in multis ꝑcordare cōposito-
 nem templi materialis cū ꝑpositiōē templi
 spūalis qđ vidit ezechiel,

De cubiculis et cenaculis hebdomadaꝝ
 riorum, Caplm, xlii,

Dificauit autē

e salomon i circuitu tēpli ꝑ vestib-
 bulū, cxx, paruulas domꝑ q̄ sui
 copulatione totū templi spaciū intrinsicus
 ambiebat, Haru; singule habebant quinq;
 cubitos latitudinis, et tantūde longitudis
 ⁊, xv, in altitudine, Ingressusq; earū ita fecit
 adiuuicē: vt ex alta ingrederet̄ ad alias aliq;
 spacio iterposito Et sup̄ eas edificate erāt
 alie equales eis ⁊ mensur; et numero: ita vt
 latera templi tria per circuitū tegerentur do-
 miculis vsq; ad primū tabulatū ceterꝑ Re-
 liqua ꝑo pars templi superior circūedifica-
 ta nō erat: sed libere
 videri poterat. Nō
 fuerūt he domiscule
 pastophoria vt ere-
 dre vt qđā putāt: de
 q̄b; postea dicemus
 s; fuerūt cubilia et ce-
 nacula hebdomada-
 rioꝝ ⁊ gazophylatia
 vaioꝝ ⁊ vestiu tēpli

Si em̄ exteroꝝ lon-
 gitudō tēpli fuit tm̄
 xl, cubitoꝝ et latitu-
 do, cxx, tunc ambie-
 triū muroꝝ habuit
 tm̄, ccl, cubitos ad
 quē ambiedū suffice-
 rēt domiscule, cxxvij,
 q; qnq;es, cxxvij, faci-
 unt, ccl, Credendū ē
 aut q; ꝑdicta q̄ntitas templi fuit iter muros
 intrinsicē, ⁊ murꝑ habuit decē cubitos latitu-
 dinis Ergo longitudo exteroꝝ fuit, lxx, cubi-
 toꝝ hinc et inde, latitudo occidētal, xl, q; fū